

Politisk behandling

Kommunestyrets vedtak i behandling av budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 den 17. desember 2020, PS 117/2020

1.

Kommunestyre vedtar forslag til Handlingsprogram for 2021 – 2024, herunder årsbudsjett, økonomi- og handlingsplan. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 879,4 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 353,6 mill. kroner.

Tall i tusen

Endringer investeringsbudsjettet	2021	2022	2023	2024
Ny brannstasjon	6 100	30 000	- 20 000	- 16 100
Tikrettelegging boligtomter	- 6 100	-	-	6 100
Helseplattformen	-	- 30 000	30 000	-
Reduksjon klargjøring næringsareal	- 2 000	- 4 000	-	-
Renovering kommunal eiendom	2 000	2 000	2 000	-
Reduksjon Askvågen	-	- 500	- 500	-
Eide barneskole oppgrader uteområde	-	1 000	-	-
Reduksjon Kulturbygg	-	- 5 000	-	-
Miljøtiltak	500	500	-	-
Nye omsorgsboliger	-	-	-	5 000
Sum endring	500	- 6 000	11 500	- 5 000

Mindreforbruk på 530 000 kr går til mindre bruk av disposisjonsfond i 2021

Driftsbudsjettet	2021	2022	2023	2024
Reversere økt ramme politisk styring	-1000	-1000	-1000	-1000
Reversere kutt Visit Nordmøre og Romsdal	0	500	500	500
Ytterligere redusjon i administrasjon	-650	-700	-700	-700
Bygdebok legges inn ett år til	300			
Ungdomsarbeider prosjekstilling 2 år	400	400		
Kontainerleie Brann	-100	-100	-100	-100
Økning hjemmetjenesten (reduisert dg fra 2023)	0	0	1000	1000
Besparelse husleie ved å flytte kommunal virksomhet inn i egne lokaler	0	0	-500	-1000
Diakon	120	300	300	
Reversere kutt fysioterapi	400	400	400	400
SUM	-530	-200	-100	-900

2.

I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, og med bakgrunn i lovforslaget om ny overgangsbestemmelse i eiendomsskatteloven § 13 tredje ledd for sammenslåtte kommuner, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2021:

a. Overgangsperiode for harmonisering av eiendomsskatten påbegynnes i 2020, og skal vare ut år 2021.

b. Tidligere Eide og Fræna kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2021. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med tre syvendedeler i 2021 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

e. Eiendomsskatten for 2021 skrives ut i 4 terminer. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatt eiendomsskattevedtekter for gamle Eide og Fræna kommune.

f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

i. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

ii. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmenntillegte formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

iii. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

iv. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

v. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3.

Hustadvika kommune tar opp lån på 282,7 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2021. Lånet forutsettes avdratt over investeringsenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4.

Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 10 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.

5.

Økonomiske mål:

a. Netto driftsresultat: 1,75 %

b. Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter

c. Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6.

Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2021 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekst.

7.

Administrasjon/politikk:

Det legges opp til en ekstra besparelse på 650`på administrasjon. Kommunestyret ber kommunedirektøren vurdere hvilke innsparinger som skal gjennomføres, samt at vi ber om at dagens enhetsledermodell blir evaluert med mål om innsparing. Posten ekstraavgifter politisk arbeid reduseres med 1 million.

8.

Teknisk miljø og næring

Det bes om at Boligbyggeprogrammet legges frem for politisk behandling så snart som mulig. Tilrettelegging av boligtomter skal også inkludere områder i tidligere Eide kommune.

I tillegg skal det gjennomføres en prosess hvor prinsippene (blant annet selvkostprinsippet) for tomteutbygging tas opp i Hovedutvalget for Teknisk miljø og næring.

Boligbyggeprogrammet skal også ses i sammenheng med boligsosial handlingsplan og kommunens samfunnsplan og arealdel.

Kommunestyret

ønsker at det blir konkretisert mål for hvor mange aldersvennlige boliger kommunen bør få realisert. Utredningen skal også ivareta muligheten for at

ideelle organisasjoner og private tar en del av utbyggingen. Vi ber kommunedirektøren om å planlegge for offentlig badeplass(er) i tidligere Eide kommune

Det legges frem en sak for utvalget for Teknisk, miljø og næring om drift og organisering av uteseksjonen i Hustadvika kommune.

- Det er satt av 2,5 mill i 2021 og 2,5 mill i 2022 til planlegging av nye omsorgsboliger/bokollektiv/eldretun. Disse skal benyttes til å planlegge ombygging/utbygging på Farstad og planlegging av ombygging på Slettatunet og i underetasjen av Furutoppen på Eide. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem et forslag på

ombygging/utbygging av omsorgsboliger/bokollektiv/eldretun på Farstad i løpet av 2021.

- 5 millioner er lagt inn i budsjettet til bygging/ombygging av nye omsorgsboliger i 2024. Planleggingen skal forankres i Hovedutvalg for teknisk, miljø og næring.
- Det settes av 500` i 2021 og 500`i 2022 til grønne investeringstiltak i kommunen. Investeringer går til ladestasjoner, elsykler, og ENØKtiltak. Vektingen av tiltak utføres av kommunedirektør, men fremdrift og muligheter for innspill skal legges frem til utvalget for Teknisk, miljø og næring. Ladestasjoner skal i utgangspunktet bygges for kommunalt bruk, men det bør samtidig settes av midler til dette i forbindelse med reiselivsplanen. ENØK-tiltak bør settes i gang der potensialet er størst. Bruk av elsykler til forskjellige enheter skal vurderes. Kommunedirektøren må sørge for at det søkes om relevante fylkeskommunale og statlige midler tidlig på nyåret for å få mest mulig ut av de grønne investeringsmidlene
- Masterplan Reiseliv. Kommunen har vedtatt ei stor satsing på reiseliv, og er snart ferdig med masterplan arbeidet. Det er derfor uheldig å si opp samarbeidet med Visit Nordmøre og Romsdal slik kommunedirektøren foreslår. 500` legges derfor inn i rammen igjen.
- Bygdeboka. Det vil være synd om dette arbeidet avsluttes uten at det arbeidet som er påbegynt i Hustadvika kommune blir fullført. Næringslivet ønsker å bidra med finansiering av prosjektet forutsatt at kommunen bidrar tilsvarende. Vi foreslår at Kr. 300 000 legges inn igjen på rammen i 2021 for ferdigstilling.
- Investering brannstasjon fremskyves til start 2021. Det haster med å få oppgradert lokaler dersom vi skal unngå å gjøre kostbare midlertidige tiltak.

9.

Oppvekst, kultur og kunnskap:

- Eide barneskole trenger en oppgradering av uteområdet med lekeapparat. Kr. 1 mill er satt av i investeringsbudsjettet til formålet. Kommunen skal sammen med FAU utvikle lekeområdet, og se på mulighet for å søke tippemidler. Videre ønsker kommunestyret at det foretas en nærmere utredning av bygningsmassen ved Eide Barneskole og at det lages en tilstandsrapport. Saken skal forankres i Hovedutvalget for oppvekst, kultur og kunnskap.

Vi er bekymret for konsekvensene av isoleringen Covid-19 restriksjonene har påført ungdommen, Vi er også bekymret for den økte rusmisbrukene

blant unge. Vi vil derfor prioritere og opprettholde MOT- arbeidet i skolene. Vi ønsker også at en del av oppgavene til ungdomsveileder knyttes opp

mot rusforebyggende arbeid. Helsepsykiatriske arbeidet i skolen skal også skjermes. Vi ber om at konsekvensene av Covid-19 blir spesielt evaluert.

- Vi ønsker å etablere en 2-årig deltidsstilling som ungdomsveileder og tilfører budsjettet 400`til dette i 2021 og 2022. Koordinator skal blant annet videreutvikle ungdomsklubben «Pluggen» på Eide, samt tilrettelegge for en ungdomsklubb/leksehjelp i Elnesvågen. Dette skal være et supplement til det ungdomsarbeidet som foregår ute i distriktene.

10.

Helse, sosial og omsorg:

Det gjennomføres en omorganisering av helseomsorgen i Hustadvika kommune for å imøtekomme framtidens økning i antallet eldre. Tjenestetilbudet endres slik at ressursene innen sektoren i større grad settes inn lenger ned i omsorgstrappen og i større grad til differensierte tjenester. Det er et ønske om å redusere antall institusjonsplasser og øke omsorgsboliger med heldøgns omsorg. I følge PWC rapporten anbefales Hustadvika kommune en vekting mellom institusjon og omsorgsboliger på 35/65. I Hustadvika skal det også legges til rette for at eldre kan bo hjemme lengst mulig gjennom satsing på forebygging, velferdsteknologi, aktivitetstilbud, hjemmebaserte tjenester og tilrettelagte boliger i økonomisk drivbare klynger spredt i kommunen for brukere som ønsker en større trygghet.

Institusjonsplasser for de mest pleietrengende samles på færre lokasjoner, mens det fortsatt skal være omsorgsboliger/bokollektiv/eldretun med heldøgns bemanning på flere steder i kommunen.

Korttidsplasser og rehabiliteringsplasser samles ved Fræna sjukeheim og omsorgssenter. Det må planlegges for videre dimensjonering av forebyggende tjenester og hjemmesykepleien. Kommunen skal lage en helhetlig plan for helse og omsorg, med oversikt over hele tjenesteområdet, med målsetninger og handlingsplan. En plan for demensomsorgen samt for tjenester for personer med funksjonsnedsettelse skal være en del av denne.

- Vi støtter at rammen til Helse og velferd økes med kr 600 000 for styrking av forebyggende tjenester, for eksempel ergoterapeut
- Forebyggende arbeid blir viktig, derfor strykes foreslått nedtrekk i fysioterapitjenesten og 400 000 tas inn i budsjettet igjen med og legges til hverdagsrehabilitering
- Når dekningsgraden skal ned, må flere få mer hjemmebasert omsorg. Hjemmebaserte tjenester tilføres derfor 1 mill til rammen fra 2023
- Kommunestyret ber også kommunedirektøren å se på muligheten for nye lokaler til dagtilbudet Gnisten i kommunens egne lokaler.

11.
PPT Hustadvika og barnevernstjenesten skjermes fra nedtrekk i rammeområde Familiens hus.

12.
Diakonstilling Hustadvika kommune.

Det settes av midler til diakonstilling i Hustadvika kommune. Dette er et spleiselag mellom Møre bispedømme og Hustadvika kommune. Kommunestyret ber om at Diakonstillingen blir prioritert inn mot grupper som faller utenfor og er beskrevet i rapporten «Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer i Hustadvika kommune 2020». Se side 28 – 33 i rapporten. Diakon skal bidra til å organisere samhandlingen mellom offentlige tjenester, diverse aktivitetstilbud, Frisklivssentralen, Rask psykisk helsehjelp og frivillig arbeid inn mot eldre, ungdom og barn.

Gjennom samarbeid mellom Diakon og Familiens hus ligger det en mulighet for å etablere tryggingstiltak rundt barn og barnefamilier som kan bidra til å forebygge behov for mer inngripende tiltak senere i livet.

13.
Kommunedirektøren blir bedt om å legge frem en konkret plan for hver enkelt rammeområde for å komme i mål med den vedtatte driftsreduksjonen. Eventuelle meldinger om avvik fra oppsatt fremdriftsplan på de ulike områdene, legges fram for politisk nivå til orientering.

14.
Kommunaldirektøren bes om å innføre mulighet for månedlig betaling for de som har ønske/behov for det for innbetaling av eiendomsskatt og kommunale avgifter.

Behandling av budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 i formannskapsmøtet den 26. november 2020, PS 67/2020

Arbeiderpartiet, Venstre og Fremskrittspartiet kom med følgende forslag til vedtak:

Endringer punkt:

1. ingen endring
2. Ingen endring

3. Endring i hht punkt 8

4. ingen endring

5. ingen endring - gjeldsgraden bør kunne vurderes om vi skaper handlingsrom til å betjene den.

6. ingen endring

7. Endringer i driftsbudsjettet

Kommunedirektøren bes gjøre følgende korrigeringer i driftsbudsjettet og fordele det på rammenivå:

Skjerming:

- MOT
- Ressursstilling leselærer, bør videreutvikles i hele Hustadvika skolen

Styrking:

- Familiens hus - Hopp 0,8 mill. Tiltaket opprettholdes som et forebyggende tiltak
- Institusjon og omsorgsleieligheter – 8 mill. (Farstad). Farstad beholdes som i dag inntil temaplan for helse og velferdsområde er ferdig utarbeidet.

Finansiering:

- Politisk styring 1 mill

Kommunedirektør fremmer eventuelle tiltak for kommunestyret, reduksjon av godtgjørelse til politikere bør være et virkemiddel. Ordfører og varaordfører bør holdes utenfor da de som våre øverste tillitsvalgte har krav på forutsigbarhet.

- Kutt i administrative utgifter 3 mill

En kommune på Hustadvika sin størrelse bør ha som ambisjon og komme ned på landsgjennomsnittet på administrative utgifter. Kommunedirektøren iverksetter tiltak og fordeler det på ramme nivå.

- Det generelle nedtrekket økes med 4,8 millioner utover kommunedirektøren sitt nedtrekk

Vi har pekt på våre prioriteringer tidligere. I tillegg viser vi til punkt 9 og punkt 10 og forventer at kommunaldirektøren synliggjør konkrete tiltak utover osthøvel i løpet av 2021.

Kommunedirektøren foretar endringer i hht teksten.

8. Endringer investering

Dette er foreløpige prioriteringer fra vår side. Vi ser også på investeringer som bør utgå da vi utvilsomt bruker mer penger enn vi har. Dette må også ses oppimot punkt 9 og 10.

Kommunestyret ber om at noen av investeringene til boligtomter tilfaller tidligere Eide kommune – ingen endringer, men omprioritering. Kommunestyret ber kommunedirektøren finne plass til oppussing eller omgjøring for lokalene til Gnisten – 10 millioner. Kommunestyret ber om at kommunedirektøren legger inn utvidelse av kulturskolen på Eide fra 2023 – 35 millioner.

Kommunestyret ber om at kommunedirektøren synliggjør investeringsbehovet i Helse og velferd. Spesielt ønsker vi at det ses på fremtidig behov for heldøgns omsorgsplasser for eldre, syke, demente og pleietrengende i et langsiktig perspektiv. Det er naturlig at dette gjøres sammen med temaplan for Helse og velferd.

Kommunedirektøren bes om å planlegge for følgende i løpet av 2021:

- Finne areal til offentlig badeplass i Eide sentrum i samarbeid med frivilligheten
- Finne areal til anleggelse av hall og idrettsanlegg til EoL . Fortrinnsvis sammen med ny Haukås Skole

Kommunedirektøren foretar endringer i hht teksten og balanserer med DISP fond inntil vi har tatt ut tilsvarende beløp.

9. Kommunedirektøren blir bedt om at man samtidig som man lager temaplan for skole og oppvekst også vurderer struktur på skole og oppvekst sektoren, dagens ostehøvel prinsipp rammer innholdet og de svakeste elvene i skolehverdagen. Dette arbeidet skal ferdigstilles og innarbeides i budsjettet fra og med 2022. Målet skal være best mulig skole innenfor tildelte rammer og kommunen sin økonomi, måltallet kommunedirektøren har satt i økonomiplanen kan være retningsgivende.

10. Kommunedirektøren blir bedt om å legge frem konkrete planer og eventuelle avviksmeldinger for å komme i mål med driftsreduksjon på de ulike rammeområdene. I tillegg skal kommunedirektøren i løpet av 2021 synliggjøre konkrete tiltak for kutt utover ostehøvel. De foreslåtte tiltakene bør skjerme de sårbare gruppene i størst mulig grad.

VOTERING

Ved votering ble kommunedirektørens tilråding satt opp mot Arbeiderpartiet, Venstre og Fremskrittspartiet sitt forlag til vedtak. Kommunedirektørens tilråding ble vedtatt med 5 mot 4 stemmer.

Disse stemte for kommunedirektørens tilråding: Tove Henøen (Sp), Tom Grunde Malme (Krf), Birgit Dyrhaug (Sp), Kjell Johan Berget (Sp), Nils Christian Harnes (Krf)

Disse stemte for Arbeiderpartiet, Venstre og Fremskrittspartiet sitt forslag: Jan Arve Dyrnes (Ap), Malin Kleppen (Ap), Atle Hammerbukt (V) og Jonny Varhol (Frp)

Vedtak

1. Kommunestyre vedtar forslag til Handlingsprogram for 2021 – 2024, herunder årsbudsjett, økonomi- og handlingsplan. Her inngår bevilgningsoversikt drift og investering, samt sum bevilgning drift (rammeområder) med 879,9 mill. kroner og investering varige driftsmidler (investeringsprosjekter) med 351,1 mill. kroner.

2. I medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3, og med bakgrunn i lovforslaget om ny overgangsbestemmelse i eiendomsskatteloven § 13 tredje ledd for sammenslåtte kommuner, fattes følgende vedtak om eiendomsskatteutskrivningen i Hustadvika kommune for 2021:

a. Overgangsperiode for harmonisering av eiendomsskatten påbegynnes i 2020, og skal vare ut år 2021.

b. Tidligere Eide og Fræna kommune skal i medhold av eiendomsskatteloven §§ 2 og 3a skrive ut eiendomsskatt på alle faste eiendommer i hele kommunen for 2021. Det skrives ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med tre syvendedeler i 2021 (jf. overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 første ledd første pkt.). Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Fræna kommune er 7 promille. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget i tidligere Eide kommune er 2 promille.

c. Den generelle skattesats som skal gjelde for de skattepliktige eiendommene settes til 7 promille (esktl. § 13). I medhold av eiendomsskatteloven § 12a differensieres satsen ved at den skattesats som gjelder boliger og fritidseiendommer settes til 4 promille av skattegrunnlaget.

d. For boliger og fritidseiendommer gjelder et bunnfradrag på kr. 200 000,- (esktl. §11).

e. Eiendomsskatten for 2021 skrives ut i 4 terminer. Ved taksering og utskrivning av eiendomsskatt benytter kommunen tidligere vedtatte eiendomsskattevedtekter for gamle Eide og Fræna kommune.

f. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 7 gis følgende fritak:

i. Stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne kommunen, fylket eller staten jf. § 7 bokstav a.

ii. Eiendommer tilhørende frivillige lag og organisasjoner som blir brukt til idrett, religiøse og allmennyttige formål herunder barnehager og båthavner som blir drevet av frivillige organisasjoner.

iii. Andre som kan oppfylle intensjonen i loven, kan søke om fritak. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre søknadene.

iv. Bygninger som har historisk verdi jf. § 7 bokstav b.

v. Bygninger som helt eller delvis blir brukt til husvære. Fritaket gjelder opptil 3 år fra den tid midlertidig brukstillatelse er gitt eller bygget står ferdig, jf. § 7 bokstav c. Sakkyndig nemnd blir gitt fullmakt til å avgjøre enkeltsaker om skattefritak.

3. Hustadvika kommune tar opp lån på 280,2 mill. kroner i hht. lånebehov i budsjettet for 2021. Lånet forutsettes avdratt over investeringenes levetid, og reguleres i samsvar med reglene om minste tillatte avdrag.

4. Hustadvika kommune tar i tillegg opp et lån (Startlån) i Husbanken på 10 mill. kroner for videre utlån. Innfridde utlån brukes til ekstraordinære avdrag på løpende lån.

5. Økonomiske mål

a. Netto driftsresultat: 1,75 %

b. Disposisjonsfond 5 % av brutto driftsinntekter

c. Lånegjeld: Gjeldsgraden skal ikke overstige 100% av brutto driftsinntekt justert for ubrukte lånemidler og gjeld på selvkost.

6. Med mindre annet følger av statlige direktiver med videre, skal kommunens avgifter, betalingssatser og gebyrer for 2021 normalt indeksreguleres i forhold til forventet lønns- og prisvekst. Det er fremmet egne saker på selvkost, helse og oppvekst.